

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 4404/21
24.11.2023.године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Снежане Живковић, председника већа, Маје Чогурић и Миленије Петричевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Никола Иванчевић, адвокат из Београда, Станислава Сремчевића 1, против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Филип Матковић, адвокат из Београда, Нушићева 7а, ради утврђења брачне тековине и др., одлучујући о жалбама тужиље изјављеним против пресуде Првог основног суда у Београду П 75380/10 од 21.12.2020. године и решења Првог основног суда у Београду П 75380/10 од 23.02.2021. године, у седници већа одржаној дана 24.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБАЦУЈЕ СЕ жалба тужиље АА из ..., изјављена против ставова првог, четвртог, петог, седмог и шеснаестог изреке пресуде Првог основног суда у Београду П 75380/10 од 21.12.2020. године, као недозвољена.

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиље АА из ... и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 75380/10 од 21.12.2020. године у ставу другом, трећем, у делу става шестог изреке којим је одбијен тужбени захтев да се утврди искључиво право својине тужиље на покретним стварима и то: 26.000 ФФ за довршење куће и куповину материјала, 32.000 ФФ за куповину аутомобила "Форд Сиера", 2.000 евра за куповину мотора, 4.000 евра за куповину свиња и пилића од 2000.године до 2008.године, 5.000 евра од продаје 10 ари плаца тужиље, 8.000 ДМ за гориво за сетву од 1998. године до 2002. године, 6.000 евра за гориво за сетву од 2002. године до 2008.године, 2.000 ДМ за куповину првог камиона, 2.000 ДМ за куповину другог камиона, 4.000 ДМ на име помоћи за две зиме, 2.000 ДМ на име помоћи за две зиме, 9.000 евра на име набавке сировина за сокове и 9.600 евра на име уградње парног грејања, као и уставу деветом, дванаестом и тринаестом изреке.

УКИДА СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П 75380/10 од 21.12.2020. године у преосталом делу става шестог изреке којим је одбијен тужбени захтев да се утврди искључиво право својине тужиље на покретним стварима и то: пет чинија, пет шерпи нормалне величине, три лонца нормалне величине, 30 виљушака, 30 кашика, три сервиса за кафу, постелина четири комада, два јастука, два велика јоргана, два ашова, две лопате, двоје вила, три канте за маст од по 40 литара, ТВ пријемник "Филипс", два кауча дупла, кауч мањи црвени и две дугачке дрвене клупе за седење, као и у ставу осмом, десетом, једанаестом, четрнаестом и петнаестом изреке и у том делу предмет

ВРАЋА истом суду на поново суђење.

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиље АА из ... и **ПОТВРЂУЈЕ** решење Првог основног суда у Београду П 75380/10 од 23.02.2021. године.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Првог основног суда у Београду П 75380/10 од 21.12.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор литиспенденције, као неоснован. Ставом другим изреке, одбијени су предлози за прекид и застој поступка. Ставом трећим изреке, одбијен је предлог за спајање предметне парнице са парницом овог суда П 15393/10. Ставом четвртим изреке, дозвољено је објективно преиначење тужбе. Ставом петим изреке, утврђено је искључиво право својине тужиље АА из ... на покретним стварима: једна спаваћа соба, једна дневна соба (регал + Луј XV), један шанк бар, трпезарија (са две комодe, једна са стаклом), десет столица, једна камера, јефан фотоапарат, један кристални лустер, пет комада завеса за све собе, шест тепиха, седам стаза, једна шерпа од 10 литара, један лонац од 40 литара, мали круњач за кукуруз, мајсторска колица са једним точком, казан за топљење масти, фрижидер. Ставом шестим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље АА из ... којим је тражила да се утврди искључиво право својине на покретним стварима: пет чинија, пет шерпи нормалне величине, три лонца нормалне величине, 30 виљушака, 30 кашика, три сервиса за кафу, постељина четири комада, два јастука, два велика јоргана, два ашова, две лопате, двоје вила, три канте за маст од по 40 литара, ТВ пријемник "Филипс", два кауча дупла, кауч мањи црвени, две дугачке дрвене клупе за седење, 26.000 ФФ за довршење куће и куповину материјала, 32.000 ФФ за куповину аутомобила "Форд Сиера", 2.000 евра за куповину мотора, 4.000 евра за куповину свиња и пилића од 2000. године до 2008. године, 5.000 евра од продаје 10 ари плаца тужиље, 8.000 ДМ за гориво за сетву од 1998. године до 2002. године, 6.000 евра за гориво за сетву од 2002. године до 2008. године, 2.000 ДМ за куповину првог камиона, 2.000 ДМ за куповину другог камиона, 4.000 ДМ на име помоћи за две зиме, 2.000 ДМ на име помоћи за две зиме, 9.000 евра на име набавке сировина за сокове и 9.600 евра на име уградње парног грејања. Ставом седмим изреке, утврђено је право својине тужиље АА из ... на 1/2 идеалних делова покретних ствари: дрвени ормар за ципеле и пасаћи сто купљен за ћерку, три ТВ пријемника (за брачну и дечију собу), компјутер и сто за компјутер, 12 дрвених столица, грађевински комплет материјал за два локала, клима уређај, лустер за синовљевоу собу, два лустера из Грчке за остале просторије, 12 м завесе из Грчке, мања машина за прављење сока, машина за пржење кафе од 60 кг, машина за прављење сока – затворен систем, три плинске боце, два фена за скидање боје, један компресор, виљушкар, ауто цип "Гранд Чироки", два камина. Ставом осмим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље АА из ... којим је тражила да се утврди право својине тужиље на 1/2 покретних ствари: 2.000.000,00 динара за уштеду зараде у току 2008. и 2008. године, две витрине (намештај) и једно велико огледало са дрвеним рамом (у ходнику), писаћи сто за сина, два трпезаријска стола, кухиња од дрвета, шест лустера из Грчке за заостале просторије, пони бицикл, велики круњач за сунцокрет, велики спремач, велика тањирача и велики трактор од 160 коња, велика машина за сејање кукуруза, плуг четворобразни окретач, три или девет пластичних бурета од 1.500 литара воде за прскање усева, трака елеватор за истоварање кукуруза, два шпорета на плин, машина за веш, шпорет на струју, бушилица на акумулатор, циркулар за сечење лајсни, фиксна бушилица са постољем за сто, комплетан браварски и други алат: пет чекића, два комплета виљушкастих кључева,

један комплет окастих кључева и један комплет ибус кључева, сателитска ТВ антена са по два рисивера и две кутије, један компресор, велика гума за комбајн, 12 гума за трактор и приколицу, ауто “Форд Сијера”, ауто “Застава Југо”. Ставом деветим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље АА из ... којим је тражила да се утврди право сувласништва са 1/3 идеалних делова на кући у ..., у улици ..., са помоћном зградом, које се налазе на кат. парцели број ..., уписане у ЛН привремени број ... КО ..., по основу брачне и породичне тековине, што је тужени ББ из ... дужан да трпи, да се то право упише у јавне књиге и регистре и дозволи физичка деоба. Ставом десетим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље АА из ..., којим је тражила да се утврди да је ништаво оставинско решење пок. ВВ, бивше из ..., сачињено дана 01.04.2011. године, у оставинском поступку пред Првим основним судом у Београду О 1121/11, што је тужени дужан признати и трпети да се заоставштина пок. ВВ расправи по закону, тек по правноснажности пресуде у парници Првог основног суда у Београду П 75380/10 од 15.06.2010. године. Ставом једанаестим изреке, одбачен је као неблагоприятан евентуални тужбени захтев тужиље АА из ... којим је тражила да се поништи оставинско решење пок. ВВ, бивше из ..., сачињено дана 01.04.2011. године, у оставинском поступку пред Првим основним судом у Београду О 1121/2011, што је тужени дужан признати и трпети да се заоставштина пок. ВВ расправи по закону, тек по правноснажности пресуде у парници Првог основног суда у Београду П 75380/10 од 15.06.2010. године. Ставом дванаестим изреке, одбачен је као недозвољен евентуални тужбени захтев тужиље АА из ..., којим је тражила да се одржи на снази оставинско решење пок. ВВ, бивше из ..., сачињено дана 30.04.2012. године, у оставинском поступку пред Првим основним судом у Београду О 881/12, што је тужени дужан да призна и трпи да се заоставштина пок. ВВ расправи по закону, тек по правноснажности пресуде у парници Првог основног суда у Београду П 75380/10 од 15.06.2010. године. Ставом тринаестим изреке, одбачен је као недозвољени евентуални тужбени захтев тужиље АА из ... којим је тражила да се утврди да није правно ваљана укњижба права својине на кат. парцели број ...КО ... и ЛН ...КО ... и да се изврши брисање укњижбе у ЛН ... КО ...на кат. Парцели ... Ставом четрнаестим изреке, одбачен је као неуредан евентуални тужбени захтев тужиље АА из ..., којим је тражила да се утврди да тужени нема право наслеђивања на заоставштини пок. ВВ, у тачки 6 решења, и то на приземној породичној стамбеној згради и на помоћној згради у улици ... у ..., постојећој на кат. Парцели ...КО, као и тачка 7 решења и то: “и право ванкњижног власништва на 1/2 идеалних делова на кући која је постојећа на кат. Парцели ...КО ...“. Ставом петнаестим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиље за накнаду трошкова парничног поступка. Ставом шеснаестим изреке, ослобођена је тужиља од плаћања судских такси.

Решењем Првог основног суда у Београду П 75380/10 од 23.02.2021. године, ставом првим изреке, није дозвољено враћање у пређашње стање, због пропуштеног рочишта од 21.12.2020. године, док је ставом другим изреке, одбијен предлог за отварање главне расправе.

Против ожалбене пресуде у целости и решења од 23.02.2021. године, тужиља је благовремено изјавила жалбе из свих разлога прописаних чланом 360. став 1. ЗПП.

Испитујући правилност побијане пресуде и решења у границама законских овлашћења у смислу члана 372. у вези члана 388. Закона о парничном поступку – ЗПП (“Службени гласник РС”, бр.125/04 и 111/09) који се примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП (“Службени гласник РС”, бр.72/11, са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужиље изјављена против ставова првог, четвртог, петог, седмог и шеснаестог изреке пресуде недозвољена, делимично

основана у делу става шестог изреке, осмом, десетом, једанаестом, четрнаестом и петнаестом изреке пресуде, док је у преосталом делу жалба неоснована.

У проведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка предвиђене чланом 361. став 2. тачка 1, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Како тужиља жалбом побија став први изреке, којим је одбијен приговор литиспенденције, став четврти изреке, којим је дозвољено објективно преиначење тужбе, став пети и седми изреке, којима су усвојени тужбени захтеви тужиље и став шеснаести изреке, којим је ослобођена од плаћања судских такси, следи да тужиља нема правни интерес за изјављивање жалбе. Имајући у виду наведено, жалба тужиље изјављена против ставова првог, четвртог, петог, седмог и шеснаестог изреке побијане пресуде није дозвољена у смислу одредбе члана 365. став 3. ЗПП, због чега је другостепени суд исту одбацио применом одредбе члана 373. став 1. тачка 1. ЗПП и одлучио као у ставу првом изреке пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља АА и тужени ББ су бивши супружници, чији је брак разведен пресудом Првог општинског суда у Београду П 9445/2008 од 29.07.2009. године, правноснажном дана 21.04.2010. године. Парничне странке су биле у браку од 14.05.1989. године до 21.04.2010. године, у ком су добили двоје деце, ћерку ГГ и сина ДД. Тужени и његова мајка ВВ су наследили са идеалним уделима од по 1/2, породичну кућу у улици ..., на кат. Парцели ..., означена као ЗК тело II, уписана у ЗКУЛ ... КО ... решењем Четвртог општинског суда у Београду О 2970/85 од 23.08.1985. године, којим је расправљена заоставштина иза пок. ЂЂ, оца туженог. Након што су наследили предметну кућу, тужени и сада пок. ВВ, су током 1987. године саградили нову кућу на темељима постојеће, на основу решења општине Палилула бр. 330-113/86 од 11.04.1986. године, којим је одобрена изградња приземне породичне зграде на кат. Парцели ... КО ... Пре заснивања брачне заједнице парничних странака, кућа је била завршена, са урађеном фасадом, омалтерисана изнутра, постављеним прозорима и вратима, опремљеним купатилом. Утврђено је да је купљен намештај за собу у којој је живео тужени, струја уведена, изравнан под, припремљен паркет, који није био постављен осим у једној просторији где су боравили тужени и тужиља. Кућа се састоји од приземља и првог спрата, док поткровље није завршено него се користи као тавански простор. Решењем Четвртог општинског суда О 2970/85 од 23.08.1985. године тужени је поред породичне куће у улици ..., на кат. Парцели ..., наследио иза смрти оца трактор "Универзал" тип У 445, произведен 1980. године, рег. Ознака, прикључно возило марке "Змај", тип 481, произведено 1982. године, рег. Ознака ..., путничко возило "Opel kadet ekonomik", произведено 1977. године, рег. бр. ..., приколицу отворену "Змај", произведену 1962. године, рег. бр. ..., приколицу отворену "Застава", произведену 1965. године, рег. бр. ..., трактор "ИМТ", тип 558, произведен 1977. године, рег. бр. ... и приколицу произведену 1968. године, рег. бр. ... Од пољопривредних машина пре заснивања брачне заједнице, тужени је поседовао комбајн за жито, кукуруз, три приколице за трактор, сејалицу за кукуруз и жито, плугове, шпартаче, сетвоспремач, односно све што је потребно за пољопривреду и тракторе. Тужени се бавио пољопривредом и био је уписан у регистар пољопривредних газдинства, а током брака, 1992. године регистровао је самосталну занатску радњу за производњу ... Након заснивања брачне заједнице тужиља је као мираз у брак унела покретне ствари у виду намештаја за спаваћу, дневну собу, трпезарију и друге покретних ствари које добила од своје мајке из Француске и то: дневну собу "Луј XV", коју чине тресед, две велике фотеље и сто од мермера, регал од пуног дрвета купљен у

“Симпу“, 13 м завеса за дневну собу и тепих за дневну собу, седам стазица и шест велих тепиха, бар са три барске столице, белу италијанску спаваћу собу, регал у шест делова бели, бели тоалетни сточић са огледалом, табуре, завесе у спаваћој соби, кристални лустер у спаваћој соби. Тужилја је унела у брачну заједницу и комоду дужине 3,5 м за трпезарију, креденац у четири дела за трпезарију са стакленим делом, масивни сто од пуног дрвета за трпезарију, десет плишаних зелених столица и завесе за трпезарију. Тужилин отац је преминуо 1989. године и парничне странке су из његове куће узеле нов фрижидер, замрзивач, круњач за кукуруз на струју, мајсторска колица, шерпе од 20, 30, 40 и 50 литара, лонце те запремине и казан за топљење масти. У току трајања брачне заједнице тужени је обрађивао своју земљу површине 9 хектара и тужилину земљу од још 9 хектара, док је тужилја у току брака бринула о деци и није радила пољопривредне послове и послове око стоке. Парничне странке нису имале уштеђевину. Тужилина мајка, ЕЕ је финансијски помагала парничне странке за време трајања њиховог брака, давала им је новчана средства у виду позајмица, што је суд утврдио из њеног исказа. Тужбу у предметној парници 15.06.2010. године, тужилја је поднела против ББ и ВВ, мајке туженог, тражећи утврђење права својине на посебној имовини, покретним стварима, утврђење права сусвојине на 1/2 идеалних делова покретних ствари које су стечене у току трајања брачне заједнице и утврђење права сувласништва на 1/3 идеалних делова на кући у ... на кат. Парцели ..., по основу брачне и породичне тековине. У току поступка је преминула тужена ВВ дана 27.12.2010. године и суд је решењем од 15.01.2020. године прекинуо поступак у односу на тужену ВВ, иза које је расправљена заоставштина решењем Првог основног суда у Београду О 1121/11 од 01.04.2011. године и утврђено да заоставштину између осталог чини и право коришћења 1/2 идеалних делова кат. Парцеле ..., ..., коју чини земљиште под зградом – објектом бр. 1, земљиште под зградом – објектом бр. 2, земљиште уз зграду – објекат и њива 1. класе укупне површине 10 ари 0,7м² и право власништва са 1/2 идеалних делова на породичној згради и помоћној згради у улици ... у ..., постојеће на кат.парцели ... КО..., уписане у ЛН бр. ... КО ... и за законског наследника оглашен је син оставиле, тужени ББ. По предлогу тужилје Први основни суд у Београду је, у поступку расправљања заоставштине иза пок. ВВ, донео и решење О 881/11 од 30.04.2012. године, којим је прекинуо поступак расправљања заоставштине иза пок. ВВ до правноснажног окончања парничног поступка који се води пред Првим основним судом у Београду П 75380/10. У току поступка поднеском од 07.12.2019. године, тужилја је поред тужбеног захтева опредељеног у тужби тражила и да првостепени суд утврди да је ништаво оставинско решење иза пок. ВВ О 112/11 од 01.04.2011. године, док је евентуалним тужбеним захтевом тражила да се поништи исто оставинско решење од 01.04.2011. године, да се одржи на снази оставинско решење О 881/12 од 30.04.2012. године, да се утврди да није правно ваљана укњижба права својине на кат.парцели ... КО ..., ЛН ... КО ... и да се изврши брисање укњижбе, као да се утврди да тужени нема право наслеђивања на заоставштини пок. ВВ у тачки 6 решења и то на приземној породичној стамбеној згради и помоћној згради у улици ... у ..., постојеће на кат.парцели бр. ... КО као и тачки 7 решења и то праву ванкњижног власништва на 1/2 идеалних делова на кући, постојећој на кат.парцели ...КО ..., све уписано у ЛН... КО ...

Првостепени суд оценио да је неоснован приговор литиспенденције применом члана 197. ЗПП, имајући у виду да је предметна парница иницирана 15.06.2010. године, а да је тужба у предмету Првог основног суда у Београду П 15393/12 поднета 27.07.2017. године. Одбио је предлоге за прекид и застој поступка, налазећи да нису испуњени услови из одредби члана 214. и 219. ЗПП. Одбио је спајање предметне парнице са парницом Првог основног суда у Београду П 15393/10 из разлога нецелисходности, применом одредбе члана 314. став 1. ЗПП. Одлуку о објективном

преиначењу тужбе, садржану у ставу четвртом изреке ожалбене пресуде, првостепени суд је донео применом одредбе члана 193. ЗПП.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања првостепени суд је нашао да тужиљи припада искључиво право својине на покретним стварима опредељеним у ставу петом изреке ожалбене пресуде, с обзиром да је исту имовину у виду мираза тужиља унела у брачну заједницу, док је одбио тужбени захтев тужиље за утврђење искључивог права својине на покретним стварима опредељеним у ставу шестом изреке ожалбене пресуде, применом правила о терету доказивања, сходно одредби члана 223. ЗПП, будући да тужиља није доказала да је предметне покретне ствари унела у брак, док је захтев за утврђење искључивог права својине на новчаним средствима одбио као неоснован, налазећи да иста не представљају њену посебну имовину, с обзиром да је из исказа мајке тужиље утврдио да је новчана средства позајмила парничним странкама за време трајања брака и да та средства представљају имовину стечену у браку позајмицом. Ставом седмим изреке првостепени суд је утврдио право својине на 1/2 идеалних делова покретних ствари, које су стечене за време трајања брачне заједнице и представљају заједничку имовину парничних странака, док је ставом осмим изреке одбио тужбени захтев за утврђење права својине на 1/2 идеалних делова покретних ствари, нашавши да парничне странке нису имале уштеђевину (2.000.000,00 динара), а за преостале покретне ствари опредељене у овом ставу изреке, нашао да су поједине стечене пре брака, поједине више не постоје или нису ни постојале из којих разлога је захтев у том делу неоснован. Одлучујући о тужбеном захтеву за утврђење права сувласништва са 1/3 идеалних делова на кући у ..., првостепени суд је закључио да је захтев неоснован, с обзиром на то да је предметна кућа изграђена пре заснивања брачне заједнице, на темељима породичне куће која је срушена, која је представља заоставштину пок. оца туженог.

Одлучујући о захтеву тужиље којим је тражила да се утврди да је ништаво решење Првог основног суда у Београду О 1121/11 од 01.04.2011. године, првостепени суд је исти одбио, налазећи да је тим решењем расправљена заоставштина иза пок. ВВ, да је за јединог законског наследника на заоставштини оглашен њен син тужени ББ, те да је исто донето у законом предвиђеном поступку, у складу са одредбама чл. 1, 2, 8, 9, 220. и 224. Закона о наслеђивању, у вези са чл. 87, 115, 117, 118. и 122. ЗВП. Суд је одбацио евентуални тужбени захтев тужиље којим је тражила поништај решења Првог основног суда у Београду О 1121/11 од 01.04.2011. године, поднетог 10.11.2020. године, с обзиром на то да је утврдио по извршеном увиду у списе наведеног предмета, да је тужиља сазнала за ово решење на рочишту одржаном дана 18.10.2013. године, односно по протеклу једне године од сазнања за разлог рушљивости и по истеку три године од дана доношења решења, сходно члану 117. ЗОО. Одлучујући о евентуалним тужбеним захтевима да се одржи на снази оставинско решење иза пок. ВВ О 881/12 од 30.04.2012. године и да се утврди да није правно ваљана укњижба права својине на кат.парцели ... КО ..., уписана у ЛН ..., суд је нашао да није стварно надлежан за одлучивање о тим захтевима, сходно члану 22. Закона о уређењу судова у вези са чланом 27. ЗПП, док је одлуку у погледу евентуалног захтева којим је тужиља тражила да се утврди да тужени нема право наслеђивања заоставштине пок. ВВ, донео применом одредбе члана 297. став 7. ЗПП, будући да пуномоћник тужиоца није навео у односу на које решење се тражи утврђење, из којих разлога је такав захтев неуредан.

Све важне чињенице за доношење одлуке о основаности тужбеног захтева, који се односи на породичну кућу у..., у улици ..., са помоћним објектом, на кат. Парцели ..., уписане у ЛН привремени број ... КО ... (став 9. изреке), новчана средства која је мајка

тужиље давала парничним странкама у виду позајница (став 6. изреке), првостепени суд је потпуно и поуздано утврдио доказима које је правилно оценио применом члана 8. ЗПП. Жалбом тужиље чињенично стање у овом делу није доведено у сумњу, а у жалби нису истицане нове чињенице, нити предлагани нови докази у смислу одредбе члана 362. став 2. ЗПП.

Супротно жалбеним наводима, правилном оценом изведених доказа је утврђено да породична кућа у ... у улици ... представљала заоставштину сада покојног оца туженог ЂЂ, коју су тужени и његова мајка ВВ наследили решењем од 23.08.1985. године са сувласничким уделима од по 1/2 идеалних делова и да су тужени и пок. ВВ на темељу постојеће куће саградили нову кућу током 1987. и 1988. године, која је била завршена када се тужиља у њу уселила 14.05.1989. године након заснивања брака са туженим. ВВ, мајка туженог је преминула током поступка дана 27.12.2010. године и решењем Првог основног суда у Београду О 1121/11 од 01.04.2011.године расправљена је њена заоставштина коју између осталог чини 1/2 идеалних делова породичне куће и за њеног законског наследника је оглашен тужени ББ. Имајући у виду утврђено да је кућу у ... на кат. Парцели ..., тужени са својом мајком изградио на темељима куће која је срушена и коју је наследио иза свог оца заједно са мајком, пре заснивања брачне заједнице са тужиљом, правилно је првостепени суд закључио да иста представља посебну имовину туженог, а улагања која је тужиља имала у породичну кућу у току трајања брачне и породичне заједнице у виду опремање куће намештајем (предмет захтева садржаног у ставу петом изреке побијане пресуде), постављање мермера на степеницама и увођење парног грејања може потраживати кроз облигационо правни захтев, из којих разлога је правилно првостепени суд одбио захтев за утврђење права сусвојине на 1/3 идеалних делова куће у ... у корист тужиље. Следом изнетог, првостепени суд је супротно жалбеним наводима правилно применио материјално право, одлучујући у ставу деветом изреке, када је закључио да кућа у ... у улици ..., са помоћним објектом, на кат. Парцели ... представља посебну имовину туженог.

Правилно је првостепени суд одбио тужбени захтев за утврђење искључивог права својине тужиље на покретним стварима, новчаним средствима опредељеним у ставу шестом изреке ожалбене пресуде. Наиме, из исказа саслушаног сведока ЕЕ, мајке тужиље, утврђено је да је новчана средства (укупно 58.000 ФФ, 30.600 евра и 18.000 ДМ) парничним странкама давала на зајам, да су јој тужиља и тужени тражили новац говорећи "дај нам, а кад будемо имали вратићемо" и да јој никада ништа нису вратили. Имајући у виду наведено, правилан је закључак првостепеног суда да новчана средства која тужиља потражује не представљају посебну имовину тужиље, већ имовину стечену у током трајања брака позајмицама, с обзиром да мајка тужиље није тужиљи поклонила наведена новчана средстав, већ је новчана средства позајмила парничним странкама, из којих разлога је у том делу првостепена пресуда потврђена.

Првостепени суд је правилно одбацио као недозвољену тужбу у погледу евентуалног захтева тужиље, којим је тражила да се одржи на снази оставинско решење иза пок. ВВ од 30.04.2012. године, што би тужени био дужан признати и трпети да се заоставштина пок. ВВ расправи по закону, тек по правноснажности пресуде у парници Првог основног суда П 75380/10, али не из разлога што суд није стварно надлежан за одлучивање о том захтеву, већ из разлога што такав захтев није дозвољен. Правилна је и одлука првостепеног суда да није ненадлежан за поступање по тужби у делу којим је тужиља тражила да се утврди да није правно ваљана укњижба права својине на кат. Парцели ..., уписана у ЛН ... КО ... и да се изврши брисање предметне укњижбе, у смислу одредбе члана 16. став 2. ЗПП и тужбу у наведеном делу одбацио, с обзиром да

Републички геодетски завод – Служба за катастар непокретности, а не суд проверава да ли су испуњени услови за промене на непокретностима и стварним правима на њима, па и за захтев за брисање укњижбе на кат. Парцели ... КО ... Послови државне управе који се односе на катастар непокретности уређују се Законом о државном премеру и катастру (“Службени гласник РС”, бр.72/09, са каснијим изменама и допунама) којим одредбама је прописано да је лист непокретности основни документ о непокретностима и стварним правима на њима и прописује опште услове за упис стварних права, самим тим и за брисање уписаних права.

Првостепени суд је правилно оценио да нису испуњени услови за прекид и застој поступка (став други изреке), сходно одредбама члана 214. и 219. ЗПП. Неосновано се жалбом тужиље указује да је у конкретном случају првостепени суд погрешно цитирао одредбе закона, односно да није применио важећи Закон о парничном поступку. Правилно је првостепени суд применио одредбе члана 214. и 219. ЗПП (“Службени гласник РС”, бр.125/04 и 111/09), који се примењује на основу одредбе члана 506. став 1. ЗПП (“Службени гласник РС”, бр.72/11, са каснијим изменама и допунама) и прописује да ће се поступци започети пре ступања на снагу овог закона спровести по одредбама ЗПП (“Службени гласник РС”, бр.125/04 и 111/09), имајући у виду да је тужба у овој правној ствари поднета дана 15.06.2010. године, односно да је поступак започет пре ступања на снагу ЗПП (“Службени гласник РС”, бр.72/11).

Неосновано се жалбом тужиље указује да је првостепени суд погрешно применио и одредбу члана 314. ЗПП када је одбио предлог за спајање предметне парнице са парницом Првог основног суда у Београду П 15393/10 по тужби тужиоца ББ, против тужене АА која се односи на утврђење својине на другој непокретности, породичној стамбеној згради и помоћним зградама на к. п. ..., уписане у ЛН ...КО ..., с обзиром на то да је одредбом члана 314. став 1. ЗПП прописано да ако пред истим судом тече више парница између истих лица или лица у којима је исто лице противник разних тужилаца или разних тужених, све ове парнице могу се решењем суда спојити ради заједничког расправљања, ако би се тим убрзало расправљање или смањили трошкови, за све спорне парнице суд може донети заједничку пресуду (став 1.). Суд може одредити да одвојено расправља о појединим захтевима у истој тужби и по завршетку одвојеног расправљања може донети посебне одлуке о тим захтевима (став 2.). Сходно цитираној одредби ова процесна ситуација предвиђена је као могућност под одређеним условима, а не као обавеза суда и без утицаја је на правилност побијане одлуке.

Жалбени наводи којима се указује да у конкретном случају постоји непотпуна процесна заједница нужних супарничара, с обзиром да су тужени ББ и ВВ нужни и јединствени супарничари и да првостепени суд ожалбеном пресудом није обухватио ВВ као нужног супарничара и није одлучивао о захтеву за утврђење стицања у породичној заједници, већ само о утврђењу брачне тековине, нису основани. Наиме, тужиља је тужбом обухватила као тужену ВВ, која је преминула дана 27.12.2010. године, из којих разлога је био одређен прекид поступка. Међутим, како је једини законски наследник пок. ВВ, тужени ББ, то је правилно првостепени суд у ожалбеној пресуди као туженог означио само ББ (с обзиром да је именовани правни следбеник ВВ), па у конкретном случају нема више нужних и јединствених супарничара. Осим изнетог, супротно жалбеном указивању суд је одбио захтев тужиље за утврђење сусвојине на породичној кући по основу стицања у брачној и породичној заједници налазећи да у конкретном случају нема стицања у брачној и породичној заједници, код утврђеног да породична кућа представља посебну имовину туженог, па наводи жалбе да није одлучио о

истакнутом захтеву нису основани.

Овај суд је ценио жалбене наводе тужиље да је оставински суд за исту заоставштину, истог оставиоца донео два оставинска решења и то две супротне одлуке О 881/12, којом се оставински поступак прекида до окончања овог парничног поступка и решење О 1121/11, којим је тужени оглашен за наследника предметне породичне куће, али је нашао да су исти наводи без значаја. Ово из разлога јер је решењем Првог основног суда у Београду О 1121/2011 од 01.04.2011. године расправљена заоставштина иза пок. ВВ и за јединог законског наследника на њеној заоставштини је оглашен тужени ББ. Наведено решење је постало правноснажно, а након тога је донето је решење Првог основног суда у Београду О 881/11 од 30.04.2011. године, којим је прекинут поступак расправљања заоставштине иза пок. ВВ, до правноснажног окончања поступка који се води пред Првим основним судом у Београду П 75380/10. Решење од 01.04.2011. године је донето у складу са одредбама Закона о наслеђивању и Закона о ванпраничном поступку и никада није побијано у жалбеном поступку, па се не може бити предмет оцене у парничном поступку.

Цењени су и остали наводе жалбе тужиље, али су по оцени Апелационог суда без утицаја на другачију одлуку у овој правној ствари, те их посебно не образлаже, сагласно одредби члана 382. став 1. ЗПП, с обзиром да не могу довести до другачије одлуке у овој правној ствари.

На основу изетог, применом одредбе члана 375. ЗПП, потврђена је првостепена пресуда у ставовима другом, трећем, делу става шестог изреке (у односу на новчана средства), деветом, дванаестом и тринаестом изреке и одлучено као у ставу другом изреке ове пресуде.

Међутим, основано се жалбом тужиље побија одлука првостепеног суда у делу става шестог изреке, којим је одбијен захтев тужиље којим је тражила да се утврди искључиво право својине на покретним стварима и то: на пет чинија, шест шерпи нормалне величине, три лонца нормалне величине, 30 виљушака, 30 кашика, три сервиса за кафу, постељине четири комада, два јастука, два велика јоргана, два ашова, две лопате, двоје вила, три канте за маст од по 40 литара, ТВ пријемнику "Филипс", два кауча дупла, каучу мањем црвеном и две дугачке дрвене клупе за седење, применом правила о терету доказивања. Нејасни су разлози првостепеног суда да у односу на покретне ствари описане у делу става шестог изреке тужиља није доказала да је покретне ствари унела у брак, када се има у виду да тужени то није ни спорио, па је одлука у наведеном делу захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 12. ЗПП. Наиме, одредбом члана 223. став 3. ЗПП, прописано је да странка која оспорава постојање неког права, сноси терет доказивања чињенице која је спречила настанак или остваривање права или услед које је право престало да постоји, ако законом није другачије одређено. Када се има у виду цитирана законска одредба и чињеница да тужени није оспорио да је покретне ствари одређене у ставу шестом изреке ожалбене пресуде тужиља унела у брачну заједницу, то је нејасна одлука првостепеног суда да с позивом на терет доказивања одбије захтев тужиље у наведеном делу, нити је у конкретном случају било места примени члана 223. става 2. ЗПП.

Одлука суда садржана у ставу осмом изреке којим је одбијен тужбени захтев којим је тражила да се утврди право својине на 1/2 идеалних делова покретних ствари нема разлоге, а дати разлози да парничне странке нису ни имале уштеђевине, а да су преостале ствари стечене пре брака, поједине више не постоје или пак нису никада ни

постојале је неразумљива и супротна садржини исказа странака, из којих разлога је одлука у наведеном делу морала бити укинута, сходно члану 361. став 2. тачка 12. ЗПП.

Укинута је и одлука садржана у ставу десетом изреке, којом је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиле да се утврди да је ништаво оставинско решење иза пок. ВВ, сачињено дана 01.04.2011. године у оставинском поступку пред Првим основним судом у Београду О.1121/11, што је тужени дужан признати да се заоставштина пок. ВВ расправи по закону по правноснажности пресуде у парници Првог основног суда у Београду П 75380/10. Одлучујући о оваквом захтеву суд је закључио да је решење О 1121/11 од 01.04.2011. године донето у законом предвиђеном поступку у складу са чланом 1, 2, 8, 9, 220. и 224. Закона о наслеђивању у вези одредби члана 87, 115, 117, 118. и 122. ЗВП и захтев одбио као неоснован. Међутим, супротно становишту првостепеног суда да захтев није основан, овакав захтев тужиле није дозвољен захтев, с обзиром да се у парничном поступку не може утврђивати ништавост судских одлука, па није било места одбијању оваквог тужбеног захтева, већ је суд био дужан да цени његову дозвољеност.

Одлуку као у ставу једанаестом изреке, којом је одбачен као неблаговремен евентуални тужбени захтев за поништај оставинског решења О 1121/11 од 01.04.2011. године, првостепени суд је донео имајући у виду да је захтев за поништај поднет дана 10.11.2020. године, а да је тужена сазнала за наведено решење на рочишту одржаном дана 18.10.2013. године и оценио да је поднет по протеклу једне године од сазнања за разлог рушљивости и по истеку три године од дана доношења решења, сходно члану 117. Закона о облигационим односима. Међутим, у конкретном случају није било места примени одредбе из члана 117. ЗОО, којом је прописано да право захтевати поништење рушљивог уговора престаје истеком рока од једне године од дана сазнања за разлог рушљивости, односно од престанка принуде (став 1.), то право у сваком случају престаје истеком рока од три године од дана закључења уговора (став 2.). Наиме, цитирана законска одредба се односи на поништај рушљивог уговора, а у конкретном случају се тражи поништај судске одлуке, решења којим је расправљена заоставштина пок. ВВ и првостепени суд је био дужан да цени да ли је овакво стипулисан предлог којим се тражи поништај судске одлуке дозвољен.

Не може се прихватити као правилна ни одлука првостепеног суда садржана у ставу четрнаестом изреке којом је суд одбацио тужбу као неуредну у погледу евентуалног захтева тужиле, којим је тражила да се утврди да тужени нема право на наслеђивања заоставштине пок. ВВ у тачки 6 решења, на приземној породичној стамбеној згради и на помоћној згради у улици ... у ..., постојећим на кат. Парцели ... КО ..., као и у тачки 7 решења, право ванкњижног власништва на 1/2 делова куће, постојеће на кат. Парцели... КО ..., имајући у виду да тужиле није навела у односу на које решење тражи утврђење. Супротно изнетом становишту првостепеног суда, захтев за утврђење да тужени нема право наслеђивања описаних непокретности је уредан, а без значаја је што у захтеву није садржана ознака решења којим је расправљена заоставштина.

На основу изнетог, применом одредбе члана 376. став 1. и 377. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу трећем изреке.

Укинута је применом члана 387. тачка 3. ЗПП и одлука о трошковима поступка садржана у ставу петнаестом изреке ожалбене пресуде, с обзиром да зависи од коначног исхода спора.

У поновном поступку првостепени суд ће имати у виду примедбе на које му је указано овом одлуком, отклониће учињену битну повреду одредаба парничног поступка и применом члана 299. ЗПП расправити сва питања на која му је указано у овом решењу, у погледу утврђења права својине на покретним стварима, а чињенице које су од значаја за одлуку у овој правној ствари суд ће утврдити на основу доказа које предложи странке, у складу са одредбом члана 7. став 1, 220. и 223. став 2. и 3. ЗПП, којима су регулисана правила о терету доказивања. У циљу утврђивања одлучних чињеница, користећи се својим овлашћењем из чл. 299. ЗПП постављањем питања и на други погодан начин првостепени суд ће се старати да се у току поступка расправе сва спорна питања и дају објашњења о свему што је потребно да би се утврдило чињенично стање важно за одлуку о захтеву тужиле. Када поступи у смислу чл. 384. ЗПП, првостепени суд ће донети нову одлуку, у којој ће на правилно утврђено чињенично стање правилно применити материјално право, одлучити о преосталом тужбеном захтеву и у образложењу одлуке навести јасне, непротивречне и законите разлоге, тако да се одлука може испитати.

Неосновано тужила жалбом побија решење од 23.02.2021. године, којим није дозвољено враћање у пређашње стање и одбијен предлог за отварање главне расправе. Према разлозима побијаног решења тужила је по закључењу главне расправе дана 24.12.2020. године поднела предлог за враћање у пређашње стање у коме је указано да је пуномоћник тужиле обавестио суд, путем два поднеска, о разлозима спречености да приступи на рочиште дана 21.12.2020. године, када је закључена расправа. Одлучујући о предлогу првостепени суд је имао у виду да је тужила уредно позвана на рочиште за главну расправу заказано за 21.12.2020. године, да је приступила лично и рочиште за главну расправу одржао у одсуству уредно позваног пуномоћника тужиле. Оценио је да за неприступање уредно позваног пуномоћника на рочиште нема оправданих разлога и да је изабрани пуномоћник тужиле могао обезбедити замену, те да нису испуњени услови за враћање у пређашње стање из члана 111. ЗПП. Нису основани жалбени наводи тужиле да је пуномоћник тужиле имао оправдан разлог да не приступи на рочиште одржано дана 21.12.2020. године, с позивом на пандемију корона вируса, због чега је и молио одлагање рочишта, који предлог суд није усвојио, већ је одржао рочиште у одсуству уредног позваног пуномоћника тужиле.

Одредбом члана 111. ЗПП прописано да ако странка пропусти рочиште или рок за предузимање неке радње у поступку и услед тога изгуби право на предузимање те радње, суд ће тој странци на њен предлог да дозволи да накнадно изврши ту радњу (враћање у пређашње стање) кад постоје оправдани разлози за пропуштање. Супротно жалбеним наводима, правилно је првостепени суд закључио да нису испуњени услови за враћање у пређашње стање и да не постоје оправдани разлози за пропуштање, имајући у виду да је суд пре рочишта дана 21.12.2020. године када је закључена главна расправа, три претходна рочишта (дана 30.11.2020. године, 12.10.2020. године и 16.06.2020. године) одложио на захтев пуномоћника тужиле с позивом на опште познате разлоге пандемије и чињеницу да је у 77. години живота, невакцинисан и да због наведеног не може присуствовати рочишту са седам лица у судници. И по мишљењу овог суда, пуномоћник тужиле је имао довољно времена да обезбеди замену за заступање у овом поступку, посебно код чињенице да су три рочишта која су претходила закључењу расправе одложена по захтеву пуномоћника тужиле, с позивом на пандемију, а чињеница да је пуномоћник тужиле обавестио суд да је спречен да приступи на рочиште одређено за 21.12.2020. године, не утиче на правилност побијаног решења. Овај суд је имао у виду све жалбене наводе тужиле, али је нашао да су без утицаја за оцену основаности изјављене жалбе, па их сходно 382. став 1. ЗПП посебно

не образлаже.

Из наведних разлога решење је потврђено применом члана 387. тачка 2. ЗПП и одлучено као у ставу четвртом изреке.

**Председник већа-судија
Снежана Живковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић